

Ukoliko se bilten ne prikazuje ispravno, molimo Vas kliknite [OVDE](#)

TIM
ZA SOCIJALNO UKLJUČIVANJE I
SMANJENJE SIROMAŠTVA
SOCIAL INCLUSION AND POVERTY REDUCTION UNIT

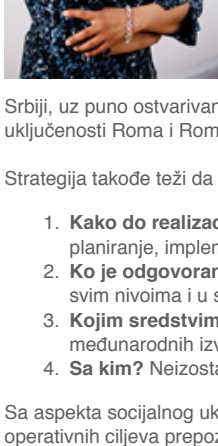

35. BILTEN

O SOCIJALNOM UKLJUČIVANJU I SMANJENJU SIROMAŠTVA

UVODNIK

Kako do delotvorne realizacije Strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja u Republici Srbiji za period od 2016. do 2025. godine

Piše: Dragana Jovanović Arijas, koordinatorka za socijalno uključivanje Roma i Romkinja, Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije

Vlada Republike Srbije usvojila je Strategiju za socijalno uključivanje Roma i Romkinja za period 2016-2025. godine 3. marta 2016. godine. Ovom činu prethodio je širok javni konsultativni proces u vezi sa Nacrtom strategije, kao i njeno usaglašavanje sa Strategijom Evropa 2020, EU okvirom za izradu nacionalnih strategija za integraciju Roma i Romkinja i Akcionim planom za poglavlje 23.

Siromaštvo i diskriminacija predstavljaju ključne prepreke za socijalno uključivanje Roma i Romkinja. Shodno tome, opšti cilj Strategije je da se poboljša socijalno-ekonomski položaj romske nacionalne manjine u Republici Srbiji, uz puno ostvarivanje manjinskih prava, eliminisanje diskriminacije i postizanje veće socijalne uključenosti Roma i Romkinja u svim segmentima društva.

Strategija takođe teži da odgovori na sledeća ključna pitanja za ostvarivanje predviđenih strateških ciljeva:

- Kako do realizacije ciljeva Strategije?** Potrebno je uspostavljanje jasnog mehanizma za planiranje, implementaciju, praćenje i evaluaciju Strategije;
- Ko je odgovoran?** Neophodno je podići kapacitete i nivo odgovornosti zainteresovanih strana na svim nivoima i u svim segmentima društva;
- Kojim sredstvima?** Prioritetno je koordinirano usmeravanje sredstava iz lokalnih, nacionalnih i međunarodnih izvora;
- Sa kim?** Neizostavna je participacija romske zajednice od „ideje do realizacije“.

Sa aspekta socijalnog uključivanja, neke od mera mogu pokrenuti nova pitanja za razmišljanje. Jedan od operativnih ciljeva prepoznaje važnost obrazovanja romskih stručnjaka u oblastima od značaja za romsku zajednicu i sprovođenje Strategije. Ne treba da zaboravimo da stručnjaci Romi/Romkinje jesu stručnjaci za sve građane i građanke. Romi/Romkinja koji/a profesionalno obavljaju svoju dužnost doprinose svojoj zajednici i društvu u celini.

U oblasti zapošljavanja, apostrofirano je uključivanje radno sposobnih pripadnika romske nacionalne manjine na tržište rada, unapređenje njihove zapošljivosti i zapošljavanja. Međutim, kao i za mnoge druge građane i građanke, pitanje kreiranja radnih mesta ostaje otvoreno usled celokupnog nepovoljnog stanja u oblasti ekonomskog razvoja.

U oblasti socijalne zaštite, prepoznate su višestruko ranjive grupe kao što su deca i mladi uključeni u život i rad na ulici, majke, žrtve trgovine ljudima, povratnici/e u procesu readmisije itd. Ipak, neki članovi/ice romske zajednice i dalje ostaju nevidljivi, kao na primer osobe sa invaliditetom, LGBTI i starija lica romske nacionalnosti. Pored toga, Strategija predviđa unapređenje sistema prikupljanja podataka u oblasti socijalne zaštite, kako bise prikupili jasni i redovni podaci o ostvarivanju prava Roma i Romkinja u ovoj oblasti. Cilj ovakvog pristupa treba da bude dolazak do najugroženijih koji u ovom trenutku nisu obuhvaćeni sistemom podrške.

U narednom periodu, uz participaciju svih relevantnih institucija/organizacija i pojedinaca/ki, biće razvijen i usvojen Akcioni plan za implementaciju Strategije za 2016. i 2017. godinu. Mere predviđene ovom Strategijom će se u velikoj meri odnositi na lokalni nivo, čime bi trebalo da brže i direktnije dođu i do krajnjih korisnika/ica.

VESTI

Ekonomski razvoj i zapošljavanje

► Objavljeni rezultati Ankete o radnoj snazi za 2015. godinu

► Evropska podrška za 48 preduzetnica sa jugoistoka i jugozapada Srbije

► Konkurs za dodelu podrške u okviru Projekta podrške početnicima za započinjanje posla – START UP (rok: 20.5.2016.)

Socijalna zaštita i zdravlje

► Usluga „Porodični savetnik za porodice sa članom sa invaliditetom“

► Emisije sa prevodom na srpski znakovni jezik na Radio Televiziji Srbije

► Trenutno otvoreni pozivi u okviru programa EU za zapošljavanje i socijalne inovacije (EaSI)

Obrazovanje

► Objavljen priručnik „Digitalno nasilje – prevencija i reagovanje“

► Počinje realizacija projekta „Prevazilaženje digitalnog jaza razvojem IKT veština mladih ljudi u Srbiji“

► Podrška istraživačima u Srbiji: obeležen početak programa za transfer tehnologije

► Završen poziv istraživačima za učešće u projektu „Obrazovanje u fokusu“

Osetljive grupe i ljudska prava

► Objavljeni rezultati Ankete o prihodima i uslovima života (SILC) za 2015. godinu

► Uspešan dijalog između delegacije RS i Komiteta za prava osoba sa invaliditetom

► Regionalna saradnja na unapređenju položaja Roma

► Obeležen 8. april – Međunarodni dan Roma

► Objavljen Vodič za pristupačnu izbornu kampanju

EU integracije

► Srbija spremna za poglavlje 19 do kraja godine

► Pokretanje Horizontalnog instrumenta EU i Saveta Evrope za Zapadni Balkan i Tursku

► Bizel: EU će podržati projekte za inkluziju Roma sa još 14 miliona evra

Vesti iz EU

► Neizvesnost oko buduće kohezione politike EU

► EU beleži rast, Srbija pad broja novorođenih

► Panevropska kampanja za promociju održivog rada i zdravlja za sve uzraste

AKTIVNOSTI TIMA

Objavljena publikacija „Preduzetničko obrazovanje: Komparativni pregled obrazovnih politika, modela i prakse“

Cilj dokumenta je da mapira i sistematizuje postojeće prakse preduzetničkog obrazovanja i pruži preporuke za njegov budući razvoj u Srbiji. Publikacija daje i pregled zakonske i strateške regulative u oblasti preduzetničkog obrazovanja u zemljama Evropske unije, Zapadnog Balkana i Turske i načine integracije preduzetničkog učenja. Takođe, dokumentom se daje uvid u nadležnosti različitih institucija i partnerskih organizacija u Srbiji koje su uključene u preduzetničko učenje i procenu efekata i uticaja uvođenja različitih koncepta preduzetničkog učenja.

Publikaciju je pripremio Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije, u saradnji sa Ministarstvom prosvete, nauke i tehnološkog razvoja. [Kliknite da preuzmete publikaciju "Preduzetničko obrazovanje: Komparativni pregled obrazovnih politika, modela i prakse" \(.pdf\).](#)

Srednjoškolicima omogućeno da preduzetnička znanja sertifikuju Pasošem preduzetničkih veština

Uz podršku Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva, ove godine je organizacija Dostignuća mladih u Srbiji omogućila srednjoškolicima da svoja preduzetnička znanja i veštine sertifikuju. U pitanju je novina, kako u Evropi tako i kod nas, namenjena onim đacima koji učestvuju u programu Učenička kompanija. Radi se o Pasošu preduzetničkih veština (Entrepreneurial Skills Pass) koji predstavljaju novi međunarodni način sticanja kvalifikacija i dobijanja sertifikata, i služi kao potvrda da su učenici (uzrasta od 15 do 19 godina) usvojili neophodno znanje, veštine i kompetencije potrebne za zaposlenje ili samozaposlenje.

Do sada je prvi korak na dobijanje ovog sertifikata načinilo 234 učenika iz 40 srednjih škola iz cele Srbije. Više od 600 nastavnika iz 200 srednjih škola je početkom godine upoznato sa ovim načinom sertifikacije polaznika programa Učenička kompanija pa se očekuje da će u sledećoj školskoj godini broj učenika biti višestruko povećan.

Održane radionice za razmenu iskustava u oblasti stručnih praksi

Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva, u saradnji sa Beogradskom otvorenom školom (BOS) i uz podršku Švajcarske agencije za razvoj i saradnju, 29. i 30. marta 2016. godine je u Fumi organizovao razmenu iskustava dobre prakse u organizovanju stručne prakse u Srbiji.

Na radionici su svoja iskustva i probleme u vezi sa selekcijom praktikanata, radom sa njima, kao i planiranjem i trajanjem stručne prakse izneli predstavnici organizacija koje organizuju stručne prakse, poput Nacionalne službe za zapošljavanje, Centra za razvoj karijere Filozofskog fakulteta (Beograd) i Univerzitetskog centra za razvoj karijere (Beograd) i predstavnici organizacija koje su praksodavci – Unija poslodavaca Srbije, Ekonomski institut (Beograd), Centar novih tehnologija (Ruma) i BOS. Svoje iskustvo u organizaciji stručnih praksi kao integrisanog modela predstavili su i predstavnici projekta „Podsticanje zapošljavanja mladih – GLZ YEP“.

Vizuelizacija otvorenih podataka MPNTR – nagradni konkurs za školske programerske timove (rok: 12.5.2016.)

Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja (MPNTR), u saradnji sa Timom za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije, raspisuje nagradni konkurs pod nazivom „Vizuelizacija otvorenih podataka MPNTR“. Na konkurs se mogu prijaviti školski programerski timovi iz srednjih škola u Republici Srbiji, predvođeni mentorom/kom iz svoje škole (nastavnik, stručni saradnik ili direktor škole).

Cilj konkursa je da se kroz takmičenje poveća interesovanje učenika i učenika za programiranjem, da se podstaknu srednje škole da razvijaju rad sa zainteresovanim učenicima i učenicima, kao i da se u isto vreme promovise koncept otvorenih podataka. Zadatak školskih timova je da do 12. maja 2016. godine napravie vizuelizaciju nekog od setova podataka (ili kombinacije setova podataka) iz informacionog sistema MPNTR dostupnih na [portalu otvorenih podataka](#) MPNTR.

Uspešno završen 48h LeanLab

Preduzetnički hackaton 48h LeanLab, događaj koji je dizajnirao i realizovao Impact Hub Beograd u saradnji sa Timom za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije, uspešno je okončan. Kombinujući metodologiju sličnu hackatonu sa mentorstvom, Design-Thinking metodologijom, Core-Competence veštinama i agilitvanjem, 48h LeanLab je od 1. do 3. aprila – tokom 48 časova – omogućio preduzetničkim idejama u početnom stadijumu, vezanim za migracione izazove sa kojima se suočava Evropska unija, da se razvijaju u poslovne modele.

Od deset timova koji su odabrani da učestvuju u 48h LeanLab, čak šest je stiglo do konačne prezentacije sa kojom apliciraju za [Evropsko takmičenje u socijalnim inovacijama "Integrated Futures"](#).

AKTUELNI KONKURSI

► Forum za zelene ideje: konkurs za inovativne preduzetničke ideje (rok: 2.5.2016.)

► Konkurs Evropskog PROGRESa za projekte opština i organizacija civilnog društva (rok: 4.5.2016.)

► EU program "Podrška civilnom društvu" (rok: 6.5.2016.)

► Podrška samozapošljavanju mladih kroz sredstva za pokretanje poslovanja (rok: 11.5.2016.)

► Konkurs: Zajednici zajedno 2016 (rok: 31.5.2016.)

► Evropski PROGRES: Otvoren konkurs za podršku mikro i malim preduzećima (rok: 10.6.2016.)

► Prvi javni poziv Interreg IPA programa prekogranične saradnje Hrvatska-Srbija (rok: 1.7.2016.)

► Poziv za predloge projekata prekogranične saradnje sa Mađarskom (rok: 26.8.2016.)

Vesti o aktuelnim konkursima možete redovno pratiti na sajtu:

<http://socijalnoukljucivanje.gov.rs/konkursi>

PROČITAJTE I...

► Proglašeni pobednici Onlajn nedelje 2016

► Izveštaj Zaštitnika građana za 2015. godinu

► GREVIO grupa započela praćenje primene Konvencije Saveta Evrope protiv nasilja prema ženama

► Social Impact Award – Takmičenje studenata u socijalnom preduzetništvu

► Predstavili dobitnici SEED grantova za samozapošljavanje

► Održana konferencija „U susret programima Regionalne kancelarije za saradnju mladih“

► Šest meseci rada Info Parka za izbeglice

► Objavljen Godišnji izveštaj o stanju filantropije u Srbiji za 2015. godinu

► Paraćin najtransparentnija lokalna samouprava

Vesti o socijalnom uključivanju i smanjenju siromaštva možete redovno pratiti na sajtu:

www.socijalnoukljucivanje.gov.rs

BLOG O SOCIJALNOM UKLJUČIVANJU

NEOSTART: Nebo iznad kruga

Kroz rešetke zatorske ćelije vide se samo rešetke na zidu prekoputa i između njih ono što osuđeni nazivaju „krug“. Mesto na koje većina njih može dva sata dnevno izaći da prošeta, u krug.

Krug je i ono što će većina njih osetiti kada nakon izlaska pokuša da se vrati u zajednicu iz koje je pre nekog vremena izašao odlazeći na izvršavanje kazne zatvora. U zatvoru se jedva čeka kraj kazne, a kada izađe na slobodu često požele da se u zatvor vrate. Između neizvesnosti, bezizlaznih situacija u koje ih život stavlja i prepreka koje im društvo postavlja zbog prošle osuđenosti često se nalazi kap koja će prelići čašu i vratiti ih na put kojim većina nas udobno zavaljenih u svakodnevnicu nikada nije pomišljala da ide.

Većina osuđenika doluje od neke od bolesti zavisnosti koja sama po sebi predstavlja jedan začarani krug u koji će se bez adekvatne podrške i tretmana oni vrlo brzo vratiti. (...) Kada se ipak uključe u neki od programa lečenja, posle nekoliko meseci možete u njima prepoznati sve ono što vidite i u svojim bližnjima. (...) Veliki broj njih, kada im se pruži mogućnost adekvatnog lečenja umesto zatvaranja, počinje da razvija kapacitete koje su oduvek imali, bez želje da se vraćaju vršenju krivičnih dela.

Ovo ipak podrazumeva pomoć i podršku mnogo širu od one koju mogu pružiti doktori, psihijatri ili psiholozi. Potrebna je deteta ceka zajednice, razumevanje i pružena ruka za koju će se uhljati na svakom koraku, poput petoča dok uči da hoda. Posao je lak, a dodatno ga otežava nevoljnost društva da pomogne nekome za koga se veruje da je sam kriv za svoje probleme. Bilo da je predstizavni bolesnik ljudi sami biraju i time stvar bezobrazluka, kako mnogi vole da veruju, ili stvar predestinacija, porodičnog stanja i sistema, država i društvo ne smeju od nje da okrenu glavu. (...)

Tekst u celini možete pročitati na Blogu o socijalnom uključivanju.

Druge tekstove naših blogera i blogerki možete pročitati na www.socijalnoukljucivanje.gov.rs/blog/

USPEŠNI PRIMERI

Kućica u Temerinu, gde se ori radost

(...) Dnevni centar za decu i roditelje u Temerinu postoji desetak godina, ali od kada su se septembra 2012. uselili u ušuškani i veselim bojama okrečenu kućicu u Ulici Pap Pavla omiljena je adresa je za oko 60 mališana sa smetnjama u razvoju. U „Školicu“, kako Centar iz milošte nazivaju i koriste i zaposleni, u prvoj kući na uglu dugačke ulice, međutim, sa radošću dolaze i deca iz opšte populacije. (...)

Organizuju se različite radionice, od onih za zabavu i igru do onih na kojima se usvajaju nove veštine, radno-okupacione, edukativne, za posticanje socijalne integracije. Logoped i fizijatar vode vežbe za otklanjanje telesnih i poteškoće u govoru, u što ranijem uzrastu dece. Najmlađi polaznik ima samo godinu i po dana.

Razdraganoj i prijatnoj atmosferi svakako doprinosi mali, ali dobro odabran tim vaspitača. U okviru projekta „Unapređenje prava, zapošljavanja i životnih uslova interno raseljenih lica u Srbiji“ iz 2012. godine, kroz uspostavljanje lokalnih socijalnih usluga posao su našle osobe iz ovih grupa: samohrane majke, izbegla i raseljena lica i osobe sa invaliditetom. (...) Ne bez ponosa gospođa Biljana Maričić kaže da bolji tim nikada nije mogla da izabere.

Dnevni centar je otvoren 365 dana u godini i osim dece iz Temerina dolaze mališani iz Siriga i Bačkog Jarka. Među omiljenim radionicama su one na kojima se mese perece i kiflice, ali i peva, glumi, spremaju predstave. (...)

U planu im je da u Temerinu u budućnosti pokrenu radionice podrške roditeljima kako bi ih osnažili i naučili veštinama za što uspešnije roditeljstvo kada u porodicu stigne mališan sa smetnjama u razvoju.

Tekst u celini možete pročitati [ovde](#).

Više uspešnih priča možete pogledati na socijalnoukljucivanje.gov.rs

Ovaj bilten primajte jer se Vaša adresa nalazi na mejling listi Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva. Ukoliko želite da se odjavite sa liste, kliknite [OVDE](#).